

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.	Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyed évre 1 ft. 50 kr.	Hirdetések díjai: a háromhasábos petitor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kinestárilleték minden egyes bejelentésért 30 kr.
Szerkesztői iroda: Pleitze Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.	Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kinestári illetékkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetve a kiadóhivatalban. Kérjük az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.	Kiadóhivatal: Pleitze Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

A magyarosodás ügye.

Nagyobb erőfeszítés mellett rövidebb út vezet célhoz; de a hol az erővel gazdálkodni kell, s annak nagy mennyisége készletben nincsen, ott azt pazarolni nem lehet s hosszabb utat választunk, hogy ha hiány van az egyik oldalon, pótolva legyen a másikon. Az emberi természet általában olyan szokott lenni, hogy jobban szereti a vágyaknak rövid idő alatt való teljesülését, mint a lélek egyensúlyához. S a gyors haladás ezen szándékában, a melyben a hirtelen átalakulások jelenetei öllenek mindenütt szemünkbe, elítélhetőnek is tarthatjuk a túlságos lassúságot, ha a teendők s az eszközök ismereteseke valamely cél utáni küzdelemünkben. Létesítés, küzdelem, tehát ellenhatások paralizálása; azok szabják meg tervünk kivitelének módjait. S ha az ellenség siet, a jó hadvezér semmi esetre sem fog a késedelmeskedésben üdvöt keresni, hanem igen is elsőnek igyekszik lenni, a mi hadmozdulatainak sebességét illeti.

Ily gondolatok szállják meg lelkünket, ha annak a harcznak tüneteit kísérjük figyelemmel, melyet a sajtó s egyéb hatalmasságok kifejtnek a magyarosítás érdekében. A budapesti német színház ügye, mely annyi port vert föl, a kereskedelmi könyvek magyar nyelven való vitelének törvény általi elrendelése, melyet sokan hangoztatnak, szeged ut talán egy-két bátortalan ember fejébe. A magyarosodás ügyének veszélyeztetésétől esetleg egyik, a másiknak jelszava, művelődés által kell szilárdítani és terjeszteni a magyar nemzetiséget, a művelt nemzetek rokonszenvének

kockázatásáról beszél egy harmadik és így tovább.

Egy szóval sem akarjuk azt a sokszor emlegetett jelszót, hogy lehet valaki jó hazafi, ha nem is beszél a nemzet nyelvét, megcsofolni. Voltak erre példák igen szépek, s van benne lélektani lehetőség is, azt bárkinek elhisszük. De már az ilyen idegen nyelvű jó hazafit részünkről csak úgy tudjuk magunknak képzelni, hogy élénk érzéssel bír az iránt, a mi a nemzetnek fejlődése jelen stadiumában éppen szükséges, a ki hiszi és vallja, hogy a magyar elem megerősödése egyértelmű az ország önállóságának biztosításával, miveltségének fellendülésével, s az ilyen idegen nyelvű hazafi arra fog törekedni, hogy a mennyire csak lehet, a nemzeti nyelvet pártfogolja, vagy legalább utjában ne álljon oly intézkedéseknek, melyek erre czéloznak.

De már ott hiában emlegetnek hazafiságot, a hol a magyarosítás áramlatával szemközt ellenáramlatot igyekeznek támasztani, s ha akad ember, a ki e léren törekszik szolgálatot tenni hazájának és szaporítani a nemzeti cultura iránt fogékonyak számát, az ellen kézzel-lábbal küzdenek. Az ilyeneknek nyoma sincs a honzeretnek. Az ilyenek egyszerűen csak maguknak élnek, s miután az idegen szellemnek és nyelvnek emelői nekedtek, megszokott nézetek és gondolkodásuk nyújtotta kényelemtől semmiféle magasabb célért nem tudnak és nem is akarnak lemondani. Ezekkel szemben teljesen jogosult ez a beszéd: az állam bizossítja személyeket és vagyont, de pedig ezért tartozol adót fizetni és miután az állam kulturai feladattal is bír, tartozol

magyarul tudni és beszélni is. Ha már a kereskedői osztályban akadnak, a kiknek csak a pénz minden, a többi semmi, hát irányadban teljes joggal kényszerít is lehet gyakorolni, a mi a nyelv ügyét illeti, mert ha fensőbb czélok iránt közönyösek, nincs joguk kényelemből, szokásból azokat veszélyeztetni.

A kereskedők nagy részének magyarosodását rendesen bevárni egyszerűen oktalanság. Az így sohasem fog bekövetkezni. E tekintetben erélyes intézkedések szükségesek. És ha harcot is támasztanak, azok előbb vagy utóbb ugyis bekövetkeznek, s annak kiküzdésére a jelen is elég biztosítékot nyújt.

A tisztviselők.

Az állami tisztviselők pragmaticája elkészülvén, néhány hét múlva az országgyűlés elé fog terjesztetni. Sajnos, hogy tisztviselőink eddig is ilyen a modern kor színvonalán álló törvény hiával voltak. A tisztviselő állását, hivatalos működését illető rendeletek, vagy még a Bach korszakból maradtak fenn, vagy toldozva-foltozva némi ujakkal pótolva éleszörtan bocsátottak ki, ugy, hogy ma csak nehezen férhetni hozzájuk. E törvényben nevezetes kérdések tisztázottak, mint a tisztviselők qualificatioja az állammal, a felelősséggel és alárendeltekkel szemben való jogok és kötelezettségek, a minősítések, melyek titkosan sokszor spionszerűleg, rosszakaratulag szerkesztettek. Nyugdíj, az özvegyek nyugdíjához járuló nevelési járuléka, a tisztviselők felett való bíráskodás, mely eddig olyan fegyelmi bizottság hatásköréhez tartozott, mely a felsőbbes esetleges boszuvágya kielégítésének

tág teret nyitott, szabadabbelvek, emberesebb gondolkodás alapján alkotandó, független emberekből, bírósági tagokból és a tisztviselői karból választott collegákból, állandóan vagy ad hoc működve iteljen a tisztviselő felett első sorban, második forumul a miniszterium, harmadikul a Curia szolgálván; a polgári jogok gyakorlása stb. számos fontos kérdés, melyek az előbbiekkal együtt gyors megoldást követelnek.

E törvény a hivatalnok sorsának javítását, esetleges túlkapások ellen való védelmet kell hogy képezze, egyáltalán elodázhatlanul kívánatos, hogy legyen szigorú elv az alkalmazás feltétele mind képzettség, mind munkaképesség, mind erkölcsiség szempontjából használtassék fel a munkaerő, de legyen tisztességesen is díjazva, a hivatalnok legyen önértékes, legyen ambícionálva az önépítésre és előretörekésre, bizonyos fizetési fokig avagy ez alul bizonyos vagyon kimutatása nélkül ne legyen szabad nősülnie, mert a gőzerővel kötött házasság nagyon sok bajnak forrása, szóval a tisztviselői kar legyen önértékes, értelmes, munkás és szerves testület.

Felemlítjük egyuttal, hogy megyénk humanitására ismert főispánja a megyei hivatalnokok sorsán javítandó oly propositumokat terjesztett a m. k. belügyminiszterhez, melyek a körülményekhez képest, számos égető kérdés tisztázását eszközözik, s mi azt hisszük, hogy a kormány a jog és humanitás, hazánk és viszonyaink különös érdekei szerint fog törekedni a hivatalnokok karában lévő bajok megszüntetésére.

TÁRCZA.

A kereskedő.

X. városának helyi közlönyében a következő hirdetés állott: „N. Kalmár jóravalló házból származott fiut vesz fel fűszerkereskedésébe.“ Makkhetes kurtakorcsmárosnak volt egy kolyke, kit apja már régóta kereskedőnek szánt. Már mint gyerek játszott efféle, majd babot, majd mandolát méregetett, ha tehette, kifurta a mérlegsúly fenekét is; igenis az én Jankóm fene egy gyerek, gondola Makkhetes. Kereskedő lesz belőle.

Befogja tehát Makkhetes kiszolgált gebéjét, felülti kedves fiát és elhajtat az inast kereső Vékonydongájú cég főnökéhez, kinek évek óta jó „Kundschaft“-ja volt. Csakhamar megkötik a szerződést, Jankó Vékonydongájú Mercuriushoz címzett fűszerkereskedésben inasnak felvétetik. Nehány évig rugta ugyan az iskola porát, a kereskedői üzletről vajmi homályos fogalma volt. Jankó egyébként valahányszor csak a városba jött apjával és a bolt előtt a gebére felügyelt, szent áhitattal szemlélte az aranyos czéget, melyen Mercurius isten mythologicus meztelenségében és imponans állásban támaszkodott a ládákra és csomagokra, hátraktéintve a rohanó gőzökre és a tengeren tula zakatáló vitorlás hajókra. Természetes, hogy a jó Jankót megdönhetetlen tisztelést és aggodalom szállta meg, ha carriére-jére gondolt — szive elszorult, de a kabátja annál bővebb, mert a szabó apja tanácsára növesére való tekintettel bővebbre szabta. Ekkép állott apjával a főnök elébe, ki azt a pompás Mercuriust pingáltatta czégre. A Makkhetes fiát a kereskedőnél beajánlván, Jankót azonnal inassá avatják fel. Mercurius növendékét azonban nem holmi Mercurius szárnyakkal, kalappal és talpakkal látják el, hanem csak olyan kék kötényvel, rövid uj-jassal, viseltes sikkával, melylyel koponyája jövőben fejlődésére való tekintettel ruházták fel; mire Jankónk habár nem is az általa annyira imádott Mercurius méltóságos állásában neki támaszkodik a czukros hordónak, rátekin — nem a tengerre, mert az nem volt — főnökére, ki oktatói kezdé, mi Jankónkat szörnyen megindította.

Vékonydongájú üzlete régi, de jó hírben álló volt, a kereskedői világnak valóságos mikrokosmosa volt, kaphatott abban az ember mindenfélét, habár csak kis kalmár mértékben és adagokban. A kereskedésben czuk-

rot, szivart, sajtót, patkánmérget, szegfűszeget, gyolcsot, lámpaolajat, gazdasági eszközöket, kávét, savanyuvizet, sőt még tisztesítő szines képeket és a jó fiuk nyalánságát ingerlő mézes hurkát is árulgatnak. Hát hogy is fogott hozzá a fiatal kereskedő munkájához? Kezébe adtak valami pléhinstrumentumot, első kereskedői tette a felocsolás volt. Természetesen kezdetben szörnyű bamba és ügyetlen volt, de hát nemokára annyira felvitte a dolgát, hogy a tölcserből olyan nyolczas számokat loccsantott a bolt előtti kövezetre, hogy szinte bámultak. „Állása“ napról napra szilárdul, az a kecsesség és ügyesség, mellyel a legszebb arabeszeket lövelte a tölcserből a bolt padlatára, valóban kifogástalan volt. Nemsokára „előléptetik“. Ma addig olyan külső alkalmazású volt, most már benn alkalmazták. A tölcserrel avval az érzéssel adja át a mindenesnek, hogy köteletségét bizonyos virtuozitással teljesítette és atvesz a haz factotumától és megöszült boltosgedéjétől, Kopaszodó Rézmán urtól egy csomag sajtos és itatós papirt, hogy megtanulja a papirtölcsercsinálás nem könnyű mesterségét. A boltossegéd gondos felügyelete alatt Jankónk ebben is nemsokára bizonyos ügyességre tesz szert. Elkészülvén első sikerült műve, Kopaszodó ur kezébe vette és egy „jólvan“-val megdicsérte, mire a fiatal kezdő olyan arccal tekintett első művére, a szolidul és karcsuan megálló papirostölcserre, mint valami kezdő drámaíró a maga hite szerint tekintetben tökéletes drámájára. Kis vátatra új feladat vár ifjankra. A boltjátó elé állítják épen a „Mercurius“ alá, lábához tesznek mozsarat, kezébe nyomják a töröt és hivátása érzetében neki fog a borstörésnek.

Jankónak ez az új alkalmazása megint „nyilvános“ volt, mert az arra menők szeméi előtt az utcán munkálkodott, mi sajnos épen semmi festőiséggel sem bírt. Lehetetlen rá nézve, hogy mint a „nyolczas arabeszeknél“ kezét kecsesen körben mozgathassa, a törötnek azaz unalmas „le“ meg „fő“-je nem engedte, hogy megint olyan szabályos vonalakat alakíthasson; de hát azért ennek is meg volt a jó oldala, állandó tevékenységhez szoktatta, mert valahányszor megpibentette a leendő boltossegéd a töröt, megesett, hogy valamely kéz hátulról, mint a Vékonydongája vagy Kopaszodó uré, ugy isten igazában figyelmeztette hivátása köteletségére. „Halad, aki megindult,“ mondja koszorús költőnk, Jankónk is, vagy jobban mondva a Makkhetes Jankó lassanként kamaszkodott már. Nehezebb, de költőibb dologgal is bízták meg. Czukorküldemény

érkezett meg. A kocsinál áll az ifjoncz, átveszi a fuvarostól az édes terhet és oda lödítja a boltjától belül álló mindenesnek. E foglalkozást azért is mondatni költőnek, mert „leundület“ kell hozzá. Ezt Mercurius növendéke csakhamar megtanulja. Természetesen karját ilyen édes munka után ugy fajtálja, hogy majd laszakadt, de hát az emberfia csak hozzászokik, mindinkább férfiasabban megállja helyét, a czukros süvegeket bátrabban dobálja; a ki látná, mily rugékonysággal veti oda a süvegeket, valami gladiatorként nézhetné, ki rendkívül érti a diskoszvetést. Szóval a mi Jankónk derék egy legény. A főnök és factotum minden kitélhető becsületes módon iparkodott Jankó erejét édeni. Akár százszor is felmászaják a létra naponként, hogy majd olajat, majd gyolcsot és több efféle hozzon le a polcra. Ez a „magasabb állás“ nemcsak fürgebb teszi lábait, hanem „általános áttekintést“ is szerez számára, a minthogy Vékonydongája amily elemes és szellemesen mondogatta.

Jankó télen a heringes hordóban turkált, nyáron meg portékákat hordott a vevőkhöz, fűtellen szobában hált és szaglalta a budós pinzetét. Szerencséjére birka természete és jó humora volt; mit neki egy-két puff-puff. Meg se kottyan. Kezei terpezkedtek, arca meg majd kicsattant. Minden dolog neki gyerekség volt. Eltúrte a princípális felvevőlést épogy mint a raktár hüvösségét, alkalmazkodott a vevők szeszélyeibez és megszokta a rhei radix izét. Az inas évek letettek.

Jankót, ki csak eddig leendő „materialista“ volt, segédde léptettek elő, s mint ilyennek époly nehéz mint hálás „állása“ volt. Most már gyolcs, szövött árúkkal — mondjuk szerényebb fogalommal divatárúkkal — is foglalatokodott. Ide aztán már nemcsak testi ügyesség, hanem szájbéli jártasság is kellett. Az adagotól most már önálló üzletember válik. Jankónak tehát el kellett sajátítani az üzlethez szükséges diplomatiai előékenységet, az üzleti galanteriákat különösen az emberi nem gyöngébe fele irányában.

„A szerelmes szent Józsi“, a hogy a vén segéd csufofólván nevezte, nem bírt az isteni Suada kincsével, aztán nagyon is vontatva teljesítette missióját, nem bókolt, nem csipdeste meg még a legszebb fehér cselédeket sem, mind ez pedig vonzza őket. Hoszszabb gyakorlás és a vén segéd secaturája után vitte mégis annyira a szerelmes ifjoncz, hogy a polgármester szakácsnéjának szalagvásárláskor megszorongatta a kezét, a gyógyyszerész szobalányát kimondhatatlan rajongással átölelte, a szomszédos vámszedőnének

pedig az utánozhatatlan kecses kitérített kendőnek minden jó tulajdonságát, de a magáét is felsorolta. Ezek mind olyan tulajdonságok, melyeket semmiféle táncmestertől sem sajátíthatni el, olyan finom modor, melyet sem Saksu „Illemtanában“, sem egy „Előkelő hölgy“ művében fel nem találhatni — mind csak rövidaru kereskedés üzleti praxisában fordulnak elő. Ne gondoljuk azonban, hogy Vékonydongájú kereskedésének mindig olyan jól folynak dolgai, néha bizony egy vevő sem akad. Kopaszodó ur és Jankó ilyenkor az áruasztal megett állnak és felváltva ásitának. Ez az „állás“, vélekedék a vén segéd, megöli unalmassággal az embert, ha azonban vevő került belül, sőt ha egyszerre több is, ezt kellene csak látni, mint rohannak elő mind a ketten, és kérdik mosolygó arccal az illetők kívánságát — no a vásárlókneme, állása és kora szerint; Alázatos szolgálja! Hozta isten babám! Van szerencsem! Mivel szolgálhatok? stb.

Tíz éve mult el. Jankó elérte a 24. élet. Ekkor homályos ösztön támadt benne valami más „állás“ után, amint azt gyermek korában álmodta, szeretne világgá menni, mint Mercurius (persze modernebb öltözetben) a tengerparton ládákra és csomagokra támaszkodni. „Honvágy“ fogta el. De Jankó tervez, Vékonydongájú végez, magához akarja bilincselni a „szemérmes szent Józsi“. Kopaszodó, a vén segéd, nagyon megöregedett már, az ötvenesből hatvanos lett. Vékonydongájú lánykaja is felszédült már, ki bábuk helyett talán inkább babákkal játszadozna már. A princípális papa akkép intézte a dolgot, hogy a lányka benyomást tegyen a „fiatal segédre“. Vékonydongájú Annuska helyre egy lányka is volt ám. — Jankónk sokáig nem hisz a szerencséjében, ő, ki első félelme legyőzésével megtanulta, mikép kell a fehér cseléddelel bánni, megkéri végre Annuska kezét, de oly Fajankómódjára és ügyetlenül viszi dolgát, mint akár tíz esztendőnek előtte Vékonydongájú urnál való felvételekor.

Kisvárosi történetünk végéhez jutottunk — amint illik, házassággal végződik. Jankó végre állásra vergődött. Vékonydongájú veje és nagykiterjedésű czégnék társa lett. Ha visszatérünk előbbi különböző „állásaira“ és e kívül feltekint az ujra pingált Mercurius czégre, könnyen ellebező sóhéjjal hasonlítja össze az eszményiséget és valót, de nem bánja, — mert hát csinos feleségre s vagyonra tett szert.

Van-e Magyarországnak az iparra hivatottsága vagy nincs*)

A ki megnézte 1873-ban a bécsi világiállítását, — 1876-ban a szegedi, a múlt 1879-ben pedig a székesfehérvári országos kiállítást, az nem kételkedik többé azon, hogy Magyarországnak van hivatottsága az iparra és pedig sok ágban kitűnő mértékben. Elkezdvé a világiipar alapját tevő vason, folytatva a legfinomabb öltözéki és bútortáji cikkekben, véggezve a tudományos szakmiseretet igénylő magas művészeti tárgyakon, oly mesterművekkel találkozunk itt a magyar ipar részéről, a melyek bárhol elismerést érdemlenek. De a párisi, londoni világiállítások is tanúbizonyságot tettek a magyar ipar képességéről, a hol a világiipar versenyében is számos magyar iparos volt képes magát kitűntetésre érdemcsinálni.

Ez iparra hivatottságunk leggyakorlatibb bizonyítéka.

De vizsgáljuk ennek alapját behatóbban. Tagadhatlanul vannak természeti körülmények, a melyek valamely iparnak bizonyos helyen kifejtését nagyon megkönnyítik és kedvezményezik; — ilyenek például: ha valahol az iparos feldolgozásra kínálkozó nyers anyag bőven van, vagy az iparos készítmények fogyasztására és kelendőségére jó piac kínálkozik; — ide számítható a lakosságunk hajlama és ügyessége valamely iparra és a szükséges munkaerő olcsósága stb.

Azonban a tudomány s ismeret fejlettségének mai állásában és a közlekedés mai viszonyai közt azt mondani valamely országról, — legalább olyanról, mint Magyarország, a mely mégis benne esik a miveltebb világ forgalmában, hogy iparra hivatottsága általában nincs, valóban nem lehet.

Az ipar épen nem olyan helyhez kötött, mint például a mezőgazdaság különböző ágai. Földművelést, kertészetet, szőlőszet, gyümölcsészetet stb. erőltetni ott, a hol annak a föld minősége, az éghajlat stb. természeti feltétel nem kedvez, haszonhajtólag nem lehet. Ellenben az ipar legtöbb és pedig a legfontosabbak közé tartozó ágairól is napról-napra több-több bizonyítékot nyújt a tapasztalás, hogy azok bárhol meghonosíthatók, csak a polgári intézmények kedvezzenek nekik és sokkal több függ e tekintetben a polgári intézményektől, mint a természet önkéntes adományától. Jó intézmények mellett, még a szakértelmet és szükséges munkaerőt is önként vonja az ipar maga után.

Legnyomatékosabb példa erre Angolország óriási ipara. Ezen szigetországról valóban nem lehet mondani, hogy mindazon iparághoz, a melynek ott nagy fejlettsége van, helyben bir természeti alappal; de a legtöbbre nézve még nyers anyaga is hiányzik. Intézményeiben fekszik az erő, a munkaerőt, szakértelmet, s ipartermekei kelendőségének a piacot is megszerzi.

De hogy Magyarországnak az iparra nem csak általános, hanem annak némely fontos ágára nézve még különösen előnyös és a természeti alapok által is kedvezményezett hivatottsága van, az könnyen bizonyítható.

Népünk elég értelmes s könnyű felfogású. Sőt az ipar körében nagyon hasznosítható jeles tehetségek se ritkán találkoznak közte. Még a miveltség legalacsonyabb fokán álló oláh nép közt is kerülnék jó iparos munkások. A magyar iparos munkás pedig külföldön is kedvelt és becsben áll. Sőt szerte széljél Európa mivelt országaihoz hazánkfiak közül sok tekintélyes és jeles önálló iparos van, a kik ha itthon volnának, valóban sokkal virágzóbb alapota volna hazánkban az iparnak, mint most.

Ha a behozatali és kiviteli kereskedelem statisztikai adatait tekintetbe vesszük, azt találjuk, hogy a kivitelnél legfontosabbnak mutatkozik a különféle öltözék, pipere, vászon, pamut, gyapjú szövet ipar. Ezek készítményeiből hozunk be legtöbbet, és ezért adunk ki legtöbb pénzt külföldre. Pedig az ezeknek nyersanyagul szolgáló termékünk: gyapjú, len, kender megvan. És azt külföldre nagy mennyiségben kivisszük. Kivisszük olcsó árért, hogy ott kin készítsék el számunkra, s behozván a készítményt, drágáért adják el ismét nekünk, velünk fizettetvén meg nemcsak a kikészítés árát, hanem a kétszeres, — ki — és beviteli szállítás költségét is. Gyapjú, len és kender termelésünk mért valódiságukról meggyőződünk. De hát mi adott okot erre a separatistás áramlatra. Miért szilják a nemzetiségi küzdelmeket, melyek a becsületes hazafiaknál úgy sem találnak pártolásra, sőt reakciót keltenek, mert az a vakandók módjára szított küzdelem egyesülésre indítja majd a jó honpolgárokat, kik

aztán erőszakot erőszakkal visszonoznak. Minő represszáliákra vezethet az, hogy egy város omladinástái megfoszszák azt az elemet (törvényes jogaitól, mely utóvégre többségben lévén a megyében a közkormányzás ügyeit és az eseményeket vezeti. Avagy méltányosság-e a kikindai szerbek részéről, hogy míg a megyén lévő kisebbségük ellenére megkövetelik a hazafias többségtől, óhajaik és kívánásaik teljesítését, saját városukban felkerügnak mindenkit, ki hazafias érzelmeit nyilvánítani és törvényes polgári jogait gyakorolni meri. E megye tulnyomó hazafias többsége méltánytalanságot, törvényteleniséget a nemzetiségek ellen sohasem követelt el.

E megyében a hazafias közszellem már annyira megerősödött, hogy a magyar állam-eszme mellett megdönthetetlen erős állást foglalt el; ez a hazafias szellem oly erős, hogy van ereje még lesújtani elleneit, és expansív módon terjeszteni a magyar állam eszmét.

Előbbi időkben a különféle nemzetiségek békében s csendben éltek egymás mellett, csak a legújabb korban hintik el néhányan a gyűlölet magvait, mitől visszatartatná őket legalább a törvény és politikai eszély.

Vas és acél árukra, azután készített bőrre és bőr-árúkra hasonlóképp igen nagy kiadásunk van; és a nyers vasat, acélt s nyers bőrt kihordjuk.

Vége utalok a butor s asztalos munka, papír, papíráruk, üveg, porcellán, cserépedény, gyertya, szappan, különösen a dohány gyártmányfélék tetemes behozatalára, a melyek nyers anyagával csakugyan jelentékeny mértékben birunk.

A mely országban ennyiféle fontos ipar számára bő mértékben megvan a nyers anyag, a mely hasonlóképp még tetemesen szaporítható is, azután megvan az abból készíthető ipartermeknek a szüksége és kelendősége, ott valóban az azon iparra hivatottság sem hiányzik; minél fogva határozottan kimondható, hogy Magyarországnak nem csak általános, hanem nagyon sok igen fontos iparra a természet által különösen kedvezményezett hivatottsága is van.

A kikindai üzemek.

A omladina újabb ismét megkezdte üzemét, családunk, ha azt hinnők, hogy a testvériség és méltányosság jobb meggyőződésre vezet polgártársainkat, sőt az omladina újabb a Miletics per óta ovatosabban, de annál veszélyesebb agitációt fejt ki. A „Neue Temesvarer Zeitung“ a délvidekről, a többi közt Kikindáról hozza a következő értesítést nyomán írja, hogy az omladina, melynek élén Dr. Majnszki Vajkó ügyvéd és Miletics egykori apródja, ennek derek bajtársa Dr. Toponarszki Milivoj et nunc ad fortissimum virum Dr. Granics Rankó, Eremics Pál takarékpénztári igazgató és a „sváb omladinisták“ neve alatt ismert Kásztory János és Büchelbauer József német atyafiak állanak, ismét mozogni kezd; ez utóbbi német urakról megjegyezhetjük, hogy ezek anyagi haszon, üzleti összeköttetés, politikai beszámíthatatlanság és szellemi korlátoltságnál fogva kerültek be az omladinába. Nevezettek olyan létesítő bizottság-félt alakítottak, jelszavuk, hogy a jövő évi képviselőválasztáson minden áron nemzetiségi párti képviselő választandó, ott pedig hol ezt keresztül nem vihetnék, oly „ellenzékhez“ csatlakozni, mely a nemzetiségi külön-jogok, régi kiváltságok kiküzdését programjába felveszi. Hozzá tehetjük, hogy ime, ilyen gyönyörűséges reményekre jogosítják fel ellenzéki lapjaink az üzérkedőket, kik a délvideki megyék ellen rendszeresen intézett támadásukból most már politikai tőkét is csinálhatnak. Szóval nevezettek céljuk elérésére csakis oly férfiakat választottak a városi képviselő testületbe és a megyei bizottságba, kik velük egy elvet vallanak. Így magyarítható aztán meg az is, hogy Eremics Pál, a hatalmas takarékpénztári igazgató, ki jöllehet amugy is megyei bizottsági tag a köztisztviselésben és becsülésben álló kikindai kir. közjegyző és kisorsolt megyei bizottsági tag ellen a pót-választásnál fellépve, magát igazgatói mindenhatóságánál fogva újból, tehát másodsorú is megválasztatta. A létesítő-bizottság egyébként — írja nevezett lap — a képviselő választók lajstromának összeállításánál is egészen a maga módja szerint járt el; száz és száz olyan embert, kiknek törvényesen választójoguk sem volt vett fel a lajstromba, ellenben százakat és százakat hagyott ki, kik magyarok vagy magyarérmelműek. E szerint kihagyták — mi okmányilag van bebizonyítva — a m. kir. törvényszék összes tagját, a gymnasium tanárait, ez idő szerint Kikindán székelő szegedi pénzügyigazgatóság valamennyi tisztviselőit és a többi közhivatalnokokat mind, ha magyarok vagy magyarérmelműek, kik így mindnyájan reclamálásra kényszerítettek. Nemcsak Kikindán állnak azonban ekként a dolgok, hanem a szomszédos megyékben mint Temes megyében is.

E tényeket sorolja fel nevezett lap; tények, mert valódiságukról meggyőződünk. De hát mi adott okot erre a separatistás áramlatra. Miért szilják a nemzetiségi küzdelmeket, melyek a becsületes hazafiaknál úgy sem találnak pártolásra, sőt reakciót keltenek, mert az a vakandók módjára szított küzdelem egyesülésre indítja majd a jó honpolgárokat, kik

aztán erőszakot erőszakkal visszonoznak. Minő represszáliákra vezethet az, hogy egy város omladinástái megfoszszák azt az elemet (törvényes jogaitól, mely utóvégre többségben lévén a megyében a közkormányzás ügyeit és az eseményeket vezeti. Avagy méltányosság-e a kikindai szerbek részéről, hogy míg a megyén lévő kisebbségük ellenére megkövetelik a hazafias többségtől, óhajaik és kívánásaik teljesítését, saját városukban felkerügnak mindenkit, ki hazafias érzelmeit nyilvánítani és törvényes polgári jogait gyakorolni meri. E megye tulnyomó hazafias többsége méltánytalanságot, törvényteleniséget a nemzetiségek ellen sohasem követelt el.

E megyében a hazafias közszellem már annyira megerősödött, hogy a magyar állam-eszme mellett megdönthetetlen erős állást foglalt el; ez a hazafias szellem oly erős, hogy van ereje még lesújtani elleneit, és expansív módon terjeszteni a magyar állam eszmét.

Előbbi időkben a különféle nemzetiségek békében s csendben éltek egymás mellett, csak a legújabb korban hintik el néhányan a gyűlölet magvait, mitől visszatartatná őket legalább a törvény és politikai eszély.

Színház.

Csütörtökön f. évi október hó 14-én adatott e színpadon először Borsodi-Petrovits Lajosnak „A sátni leánya“ című 4 felvonásos vígjátéka Arday Ida kisasszony, mint a társulat újonnan szerződött tagjának, első fellépésével. A szerep, melyet a kisasszony ezen darabban választott, és melyben magát a közönségnek bemutatandó volt, oly hálásnak bizonyult, hogy benne a közönséget mindjárt az első alkalommal sikerült megnyernie; a kellemes hatás, melyet megnyerő, kedves jelenségével a nézőre gyakorolt párosulva az ezen szerepben kifejtett, és ifju korához aránylag valóban kitűnő művészi tehetségével a közönség részéről az osztatlan meglegedés minden jelével találkozott, melyben ezen alkalommal a kisasszony nagy mértékben részesült. — Vannak némely színművészekben bizonyos félreismerhetlen, és másoknál csak hosszabb tanulmányozás után észlelhető tulajdonok, melyek a nézőre mindjárt az első pillanatban oly kedvező benyomást tesznek, hogy azok láttára a közönség még kevésbé jó és kifogástalan játék mellett is teljesen el van ragadtatva. Arday Ida kisasszonyban eme tulajdonok minden irányban bőven vannak összeponosulva, melyeket kitűnő játéka által mindjárt az első alkalommal oly művészi tudott érvényre emelni, hogy a közönségnek csakhamar kedvenczévé vált; a címszerep (Perényi Katalin) csakis az ő kezében és általa előadva nyerhette meg azon osztatlan meglegedést, melyben a közönség által részesített; igen jó volt mellette Makainé (Fekete Zsuzsanna) Temesváry (Darvas Gyula) Dálnoki (Báró Torday) Polgár Károly (Gubics) és Makai (Bárdossy Géza) kik mindannyian teljesen és kifogástalanul megfeleltek kötelezettségeiknek. —

Szombaton f. hó 16-án került színre Schillernek eredeti német szövegezéséből Szevvei által magyarra fordított „Ármány és szerelem“ című szomorjátéka 5 felvonásban Arday Ida kisasszony második fellépésével. Ezen és hasonló nem eredeti szövegű dráma és tragédiák iránt közönségünk bár nem igen látszik nagy vonzalommal viseltetni, mindazonáltal a ház meglehetősen látogatott volt; Arday Ida kisasszony (Luiza) és Temesváry (Valter Ferdinand) bár mindketten kitűnő drámai tehetséggel bírnak és szerepeik tökéletes birtokában voltak, s habár itt is elismerjük, hogy ők a társulat legjobb s legkitűnőbb tagjai, mindazonáltal ezen szerepöknek nem feleltek meg egészen úgy, a mint azt a darab szelleme és azzal együtt az előadást néző közönség igényelte volna. Luiza és Ferdinand között egy, a legfurfangosabb ármány is felbontani nem képes benső szerelmi viszony áll fel, mely különösen együttlétük alkalmával egész lényük, egymás iránti vonzalmuk sőt arcuk minden mozdulataiból vissza kell hogy tükröződjék; ezen igaz szerelmet szívök benső hevével nem csak mélyen átérezniök, de a színpadon hivatászerűleg a nézővel is átéreztetniök kell, s ez az, mi előadásukban hiányzott, a tűz, a szenvedély nyílt kifejezése, melyet eme szerep szelleme igényel; e fogyatkozástól ellekintve azonban játéku teljesen kielégítette a közönséget és ismételt tetszésnyilvánításban részesült. Igen jó volt Dálnoki (Miller) Polgár Károly (Kalb) és Berzsényiné (Millerné) kik mindhárom tökéletesen felfogták szerepeiket; meglehetősen igyekezetet fejtettek még ki szerepeik előadásában

Makainé (Ladi Milford), kiből azonban a szerep igényelte méltóság teljes magatartás hiányzott, — Makai (Wurm titoknok) és Demény (Walter elnök) az utóbbi ez alkalommal először mutatta be magát a közönségnek; csinos színpadi alakja és meglehetősen szép organuma mellett benne azonban azon hibát fedeztük fel, hogy a végszavakat oly halkán mondja ki, hogy azok csaknem egészen elenyésznek; igen jól fogja tenni, ha erről mielőbb leszokik.

Vasárnap f. hó 17-én adatott e színpadon először Lukácsi Sándornak „Kósza Julka“ című közkezdveltségű népszínműve 3 felvonásban. Ezen előadás eddig nem csak a leglátogatottabb, hanem egyszerűsége és egyes szereplők játékát, mint pedig a darab összjátékát tekintve, a legsikerültebb is volt. Arday Ida kisasszony (Kósza Julka) címszerepében fényes, kiváló művészi tehetségét ismét teljesen érvényre emelte; rongyokba burkolva, az egész világtól eltaszítva, éhség, fagy és a legnagyobb nyomorok kitéve barangol az akasztott árvája, és nemes szívében boszút forral ártatlanul kivégzett apja gyilkosai ellen. Ép midőn a szabad ég alatt egy könyörület kezéből nyert darab fekete kenyér felemésztésével foglalkozik, jön a faluba Hudacsek Janó drótostót (Polgár Károly) ki hosszas gyaloglása miatt éhes lévén, a nélkül, hogy a közelében összekuporodott árvát észre venné, önmagához szállva legalább is kenyéret kíván magának éhsége csillapítására. Az elhagyott árva e kívánság hallatára, bár egész vagyona e darab kenyér volt, készséggel adja azt át a vándornak, ki különben is igen beszédese lévén, miután megtudta a leány kiletét és sanyaru helyzetét, csakhamar felfedezi előtte, hogy ő személyes tanuja volt a két év előtt elkövetett ama gyilkosságnak, mely miatt ártatlan apja akasztófára került. — Az ezen felfedezés hallatára hosszú idő óta magát először boldognak érző leány közeledni látván az időt, midőn a valódi gyilkosok lealczázása mellett boldogult apjának ártatlanságát bebizonyítva, annak széplőtlen becsületét visszaállíthatja, csakhamar következtet a tóttal a valódi gyilkosok kipuhatolása iránt, kinek sikerült is azokat Kondor Máté falusi bíró (Dálnoki) és Golvás Tamás esküdt (Fehérvári) személyében felismerni.

A bíró, kinek az árva már régebbi idők óta útjában volt, hogy ezt személyes közbenjárása nélkül könnyű szerével láb alól eltétesse, titokban szövetkezett a tóttal, kinek nagy pénzbeli jutalmat ígért azon esetre, ha a reá nézve minden tekintetben akadályt képező leányt a más világra expedálja. A furfangos Janó, hogy a valódi gyilkos az általa a leány részére készített saját kelepcejében annál biztosabban lépne kerüljön, és megérdemelt jutalmát elnyerhesse, készséggel fogadta el ajánlatát és Kincses István futóbttyár (Abai) valamint Golvás Tamás kíséretében kimegy a bíró által az erdőben kijelölt ama helyre, hol az árva éppen lenkét a szabad ég alatt tartózkodni szokott, és hol a bíró által a leányon elkövetett szándékolt gyilkosságnak vége kellene mennie. Alig hogy a gyilkosok a bíró által részükre kitűzött helyet elfoglalják, megjelenik az elhagyott árva és rendes nyughelyét a patak feletti hidon elfoglalván, boldogult apja sirjára koszorút fon, a midőn a felfogott gyilkosok által adott és már előzetesen megbeszélte jelle a bíró a színhelyre érkezvén, hogy áldozatát annál biztosabban a gyilkosok karjaiba üzze, maga megy fel a hidra, midőn e perczenben a bíró által megvásárolt álgylkosok rejtekhelyeiket elhagyván, a leány védelmére kelnek és a bírót az időközben a színhelyen egybegyűlt falusi nép szeme láttára lealczázzák és elfogják. A bíró a nép által körülveve látszólag megadja magát, de midőn a község házához akarják kísérni, kirohan a tömeg közül, és arra két pisztolyt irányozva, hogy életét megmentesse, a hidra fut, hol czinkostára Golvás elhárul, megárván rántja őt a mélységbe és ott mindkét gyilkos halálát leli. A darab drámai része ezzel végét érvén, következik kettős eljegyzés, menyegző és táncz. — A szereplők közül különösen dicséretet és elismerést érdemel Arday Ida (Kósza Julka), ki e szerepben ismételtén kitűnő képzettségéről tett tanúságot, Tolnainé (Erzsi) ki tüzzől pattant paraszt menyecskének öltözve csinos színpadi jelenség volt, és úgy játéka mint énekével teljesen kielégítette a közönséget; továbbá Polgár Károly (Janó) ki szerepét kitűnően adta elő, a közönséget folyton derült hangulatban tartotta és tőle léttere a magyar csárdást igen jól járta; meglehetősen, habár nem egészen kielégítő volt mellettük Dálnoki (Kondor Máté) Demény (Turi Gábor) Makai (Marcsi) Polgár Sándor (Arva Gyuri) és Markó (Figura Jancsi) bár az utóbbi játéka némely jelenetben kissé túlzott volt; nem illet azonban bele a keretbe Halmi Róza (Borcsa) szerepében, kinek e sze-

*) Galgóczy Károly „Az ipar fontossága Magyarországon“ című röpiratából. Szerk.

rep helyes előadására még a gyakorlottság hiányzik.

Kedden f. hó 19-én került színre e színpadon először „Az utolsó zsidó” című komédia jellemrajz dalokkal, mely a tapasztalt szerint magyar színre alkalmazva, bár igen sok drámai részzel is bír, mégis nem nagyon különbözik a „Tricoche és Cacolette” bohózatától; mindent észleltünk e darabban, csak Berg eredeti szövegét nem, és Lászi sokkal nagyobb és hasznosabb szolgálatot tett volna a magyar muzsának, ha e darabot az eredeti szöveg után fordította, és nem Berg kaptafája után színre alkalmazta volna. Az előadás különben meglehetősen sikerült, és egyes jelenetekben a közönség közt nagy derűtséget keltett, mit többnyire Polgár Károly (Pinkes Schmutle) majd Baró Pinkesi (Soma) igen ügyes játékának köszönhetünk; a többi szereplők is, s különösen Dálnoki (Beer Dávid) Berzsényiné (Hendel) Makai (Arnold) és Demény (Spürer) meglehetősen igyekezettel tanúsítottak ezen, különben minden összefüggés nélkül darab előadása sikerének biztosítása iránt.

HIRHARANG.

*** Személyi hír.** Hertelendy József főispán ő méltósága az alvidéki szolgabírói hivatalok megvizsgálására utazott.

*** Hymen.** Bizek Gyula török-becsei jegyző f. hó 19-én tartá menyegzőjét a művelt lelkű Strilics Klára kisasszonnyal, ki a műkedvelői előadások sikeres működése által már eléggé ismeretes olvasóink előtt. Résztvevőkről boldogságot kívánunk e szép frigyhez!

*** Mokrinban** megyei bizottsági tagokká választották dr. Kohn B. és Kapris Sándor.

*** Mária Terézia dicső királyné emlékére,** kinek delvidékünk a törökök kiűzése után a cultura első lendületét, az anyagi és szellemi jólét alapját köszöni, Bonnaz, csanádmezei püspök elrendelte, hogy halála százados évfordulóján november 29-én püspöksége összes templomaiban ünnepélyes requiem tartassék. A gyászszmíe előtti vasárnapon pedig a hívők figyelemmel kellőképpen a dicső emlékü királyné emléke a legnagyobb kegyelettel ünnepeltessék meg.

*** Az ideai bortermelés.** Egész Magyarországon értesülésünk szerint a szüret nem valami fényes eredményű volt. A termés tavalyhoz képest még harmadával sem fizetett. Különösen hazánk legnevezetesebb bortermelő vidékein, mint Egerben, Ruzsiban, a Balaton mellett, Hegyalján, Aradon a szőlők a hosszú esős év következtében rothadtak, úgy hogy az a kevés termés minőségére nézve sok kívánnivalót hagy hátra. Ehhez képest delvidékünk természeténél hátrább nem is mennyiségre, legálább minőségre nézve kielégítő. Természetesen ára csakhamar fölszökött, hektoliterre 14 ft.

*** A Temesi Lapok** megszűnven, Áldor Imre régi jöhrnévű író és temesvári realiskolai tanár szerkesztése alatt „Delmagyarországi Lapok” címe alatt új politikai napilap indult meg.

*** Beküldetett.** A nagy-szt.-miklósi nőegylet, az általa gondozott kisdodova javára f. hó 12-én közcsoportot rendezett; este 8 órakor már együtt volt a nagyvendéglő ujonnan és egész csinosan díszített nagy teremben a sok bájos pinczernő élükön a páratlan kedveségű nőegyleti elnöknővel. A közcsoport minden tekintetben tökéletesen sikerült; noha nem túlságos számban, de nagyon változatos szép közönség örvendeztetette meg az áldozatkész rendezőseket. — Volt szerencsénk gyönyörködhetni társas életünk feledhetlen kedves alakjaiban: Ziros Lajosné, Frank Jánosné, Simoncsics Gézané urnők kedves jelenlétén; üdvözölhetünk szintén mint nagyon kedves vendégeinket: Török Imréné ő nagyságát Makóról, úgy Telbisz Alajosné ő nagyságát Csanádról; a helybeli szépségek is mind ott voltak: Welcsorné, Jankovicsné, Halikné, Dr. Löwengardné urnők versenyt pinczerekedtek a szép kisasszonyok; Bográn Luiza, Marianovits Olga, Jakobi Flora, Duzár Erzsika, Bartók Janka, Németh Anna, Nagy Paulin urhölgyekkel. — Annyi szép leány és menyecske volt itt együtt, hogy bájos volna közülök választani. — Köszönetet érdemelnek különösen a nőegylet választmányi tagjai, kik valamennyien öt-öt forintot adván, áldozatkész-ségükkel lehetővé tették, hogy végeredményben 150 ft. tiszta jövedelemmel számolt be a rendezőség. 11 órakor kezdődött a tánc és a legvidorább mulatságtól zajlott a nagy terem a reggeli óráig annyi szép hölgy között és oly kitűnő magyar cigány mellett mind Rác Gyula bandájá, nem csoda, ha sajnáltuk, hogy már elmúlt az egész!

*** Felhívás.** Azon hazafiai gyűjtők, kik a honvédmenház és az aradi vértanúk szobra javára általán kiadott Kossuth Lajos arcképre aláírásokat gyűjtöttek, tisztelettel felkértem, miszerint az illető aláírás-íveket legkésőbb e hó 31-ig beküldeni sziveskedjenek. Azon esetben pedig, ha azon felül még megrendelések kiltatásban lennének azt velem közölni el ne mulasszák, hogy a szükséges példányok száma iránt magamat jó eleve tájékoztatva, az elszállítás fenakadás nélkül fogantatható legyen. Budapest, 1880. október 10-én. Krivácsy József, elnök.

*** Az adóhivatalok tisztai személyzetének minősítése.** A pénzügyminiszter a minősítési táblázatok tökéletességének minden irányban való biztosítása céljából elrendelte, hogy f. é. nov. 1-től mindazon esetekben, midőn adóhivatali tisztviselők áthelyezését vagy kinevezését folyamodnak, az adóhivatal köteles a minősítési táblázattal felszerelt kérvényt, az illetékes pénzügyigazgatóságához címzett kísérő jelentéssel együtt, külön jelentés nélkül, azon adófelügyelőhöz küldeni, kinek működési körében a folyamodó szolgál. Az adófelügyelő köteles a minősítést saját tapasztalataival kiegészíteni s az összes iratokat, külön jelentés nélkül, a beérkezés napján azon pénzügyigazgatóságához átküldeni, melyhez a cím szól. Hasonlóképen kell az áthelyezett vagy előléptetett tisztviselőkről szóló, s az ezek új főnökehez átteendő eredeti minősítési táblázatok az adófelügyelő által láttaoztatni.

*** Az új szabású ítéletek.** Értjük a btk. 54. §-a értelmében hozott azon ítéleteket, melyekben a szabadságvesztés — büntetésen fölül hivatalvesztés és a politikai jogok gyakorlásának ideiglenes felfüggesztése is mint mellékbüntetés együtt vagy külön állapították meg, most már sürűbben enuncziáltak a fenyítő törvényszék által, mert gyakoribbak azon büntetések, melyek az új btk. életbe lépte után követték el, a melyekre tehát az új btk. fenidézett szakasza egyedül alkalmazható. Hasonlóképen gyakoribbak az esetek, midőn az új büntetőtörvény által megkülönböztetett különböző (4 félé) nemei a szabadságbüntetésnek alkalmazást nyernek. Hogy eme törvényszakaszok strikt alkalmazása, mily neveltségessé válik néha, azt nem egy végítárgyalás eléggé bizonyítja s nem egy különben komoly hallgató nézetel izmai rándultak meg az „új szabású” ítélet kihirdetésénél. Egy Weil Lipót nevű 25 éves csavargó lopással volt vádolva. Budapesten a tolvaj beismerésben volt, az ügyész megette az indítványát, a törvényszék pedig kihirdette az ítéletet, mely szerint Weil Lipót a btk. 334. §-a értelmében a lopás vétségében mondatott ki vétkecsnek s 8 havi fegyházra ezenkívül pedig a 341. §. értelmében hivatalvesztésre s politikai jogainak 3 évi felfüggesztésére ítéltetett.

*** A földárja által okozott kár körüli eljárás.** Előfordult azon eset, hogy a földárja által okozott károkat folytán benyújtott kérvények a kir. kataszteri igazgatósághoz tételtek át oly czéllal, hogy azok a kataszteri igazgatóság által a pénzügyi törvények és szabályok hivatalos összeállításának a földadóra vonatkozó I. füzet 3-dik fejezetének d) része értelmében, mint adótárgy változása ügy tárgyalassék. — Ez eljárással szemben a pénzügyminiszter most kijelenti, hogy a földárja által okozott károkat adótárgyválasztás alapjául nem szolgálhatnak, mert az adótárgyválasztás körüli eljárásnak az 1868. évi XXV. t. cz. 4. §-a értelmében csak oly földrészeknél van helye, melyek a hivatolt t. cz. 3. §. b) c) d) és e) pontjaiban elősorolt czélokra fordítottak, vagy elemi események folytán elpusztultnak vagy hasznavehetetlenekké válnak; mar pedig a földárja által borított földekre nézve a földárja folytán az iménti feltételek egyike sem áll be, mert a földár folytán az azzal borított föld rendelkezése sem változik, sem a föld el nem pusztul, sem pedig állandóan hasznavehetelenné nem válik, hanem csupán a földek ideiglenes megmivélése akadályoztatik. Az efféle károkat tehát az 1876. XV. t. cz. 49. §. c) pontja szellemében, az elemi károkat közé sorolandó s az 1877. évi május hó 28-án 27.945. sz. a. kelt rendelettel kibocsájtott utasításban körülírt eljárás alá esvén nem a kir. kataszteri igazgatóság, hanem mindig a kir. adófelügyelő intézkedési körébe tartoznak.

*** A királyasszony és — Csonka István.** Gödöllőről írják, hogy a királyasszony, ki mindig olyan kedvvel tartózkodott a szép nyári kastélyban, gyakran szokott a kis Mária Valériával a palota előtt sétálni, olykor meg-megszólítva egy munkájáról hazatérő földművet. E kitüntetés legközelebb egy Csonka István nevű földművet ért, kitől a királyné azt kérdezte: hogy mint megye dolga? „Hát hiszen, felséges asszonyom, mond a paraszt, kezem munkája után majd csak boldogulnék családommal együtt s vasárnapra meg-marhabus is kerülne a fazékba, ha a „porczió” olyan menykő nagy nem volna. A királyasszony nyájas szóval vigasztalá meg, hogy majd jobbra fordul még sorsa, csak el ne csüggedjen, a mi Csonka gazdát annyira el-érzékenyíté, hogy meghatva csókolt kezét a királynénak, mit a felséges asszony mosolyogva engedett meg, környezői által előbb csinos kis összeget adván neki vigasztalásul.

*** A hadmentességi díj.** A törvény értelmében a hadmentességi díjak az egyenes adók módjára könyveltetnek el, szedetnek és hajtának be. A pénzügyminiszterium a hadmentességi díjösszegek állásáról mindenkor biztos tudomással öhajtván birni, elrendelte, hogy a törvény által megszabott kezelési módon tul hadmentességi díjnapló cím alatt csupán e czéla szánt új naplót is rendszeresítessék, ép úgy, mint annak idején a luxus adóra nézve történt. A fölmerült kételek elosztatása céljából egyszersmind kijelenti a pénzügyminiszter, hogy a hadmentességi díjról szóló törvény értelmében a díjfelzetést köteles egyénre, gyámjára vagy nejeire kirovandó pénzbírságok az államkincstár, a községi előjárók, polgármesterek, szolgabírók vagy jegyzőkre kiszabandó bírságok ellenben az illető községeket illetik a közadóról szóló törvény értelmében.

*** A műipariskola,** mely az országos mintarajztanodához csatolva felállított, körülbelül e hó végén tényleg megkezdte működését; a felszerelés most van folyamatban. Maderlak budapesti születési Münchenben és Parisban képzett jeles szakféri fogja vezetni az intézetet, ki már ki is nevezett tanári állomására. Az intézelbe már is több igen jeles tehetségű fiatal kézműves iratkozott be. A faragászati iskola, mely most nyitattik meg csak egyik osztályát képezi az intézetnek, mert jövőre az anyag és a fémipar számára is külön osztály rendeztetik be. Az agyagiparra nézve Zsolnay a hírneves pécsi műiparos már ajánlatot tett a közoktatási miniszternek, melyben közreműködését felajánlja, ha szakja számára osztály állittatik fel és pedig nézete szerint nem a fővárosban, hanem saját telepe helyen Pécsen.

*** Egy „nagy” szerb.** A nemzetiségi fanatizmusnak nevezetes példáját adta egy n.-kikindai szerb ügyvéd. A neve dr. Toponarszky Milivoj, ugyanaz, a ki a Miletics pörben szerepelt, s ujabban is, mint az omladina főszóvivője volt említve. Ez a „szerb”, mint a „Szege-di Híradó” írja, azt cselekedte, hogy a várandós feleségét lebetegedni elküldte Szerbiába, Belgrádba, hogy gyermeke ott születessék, hogy így igazi szerb legyen, habar magyar kenyeret leszen is pusztítandó. A gyermek (fiú) csakugyan ott született s ott is keresztelték meg. De még ezel nem volt elég téve az apa nemzetiségi fanatizmusának; midőn már az anya kis fiával hazatérhetett, hozatalt a szerb Dunából anyyi vizet, a mennyivel a kisdódet itthon is még jóideig szerb vízben fürösztöttek.

IRODALOM.

Naptárak 1881-ik évre. A „Franklin-Társulat” magy. irod. intézet által épen most küldötték beszerkesztőségünknek a következő közkeveltségben részesülő csinosan kiállított és a legnagyobb gondal szerkesztett 1881. évre kiadott naptárak. Valamennyiek a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumban összeállított legújabb adatok nyomán szerkesztett országos vásárok kimutatásával vannak ellátva.

NEMZETI NAGY KÉPES NAPTÁR 1881. évre. Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal, Sziklai János, Peterdi József, Hegedűs Sándor, Benedek Lajos stb. közreműködésével szerkeszti Áldor Imre, XIII. évfolyan. „Milton tolba mondja az „Elvesztett paradicsom”-ot leányainak.” (Munkácsy M. festménye után) és „XVI. Lajos és családja a Versaillesi váromegrohanásakor” (Benczur Gyula festménye után) nagy czimképekkel, és számos a szöveg közé nyomott kisebb képpel. A magyar birodalom kormányzati, közigazgatási, törvénykezési s tiszti czimzáróját, a legújabb hivatalos adatok nyomán. Ára füzve 1 ft.

ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA vagyis családok házigazdákak és gazda asszonyoknak, nevelőknek, helységi előjáróknak, iparosoknak és földművelőknek való képes kalendarium 1881. évre. Alapítá Majer István, szerkeszti Köhalmi Klimstein József. Közleményekkel Hollady Jenő, Horváth Béla, Szármord Ignacz, Poláček Ernő, Nyulassy Antal s többektől. XXVI. évfolyam. Ára füzve 50 kr.

PROTESTÁNS ÚJ KÉPES NAPTÁR 1881. évre. Könyves Tóth Kálmán, Körödy Sándor, Dr. Csiky Kálmán, Faluhelyi Gábor, Somogyi Rudolf, Börzöli Gábor közreműködésével szerkesztette Dúzs Sándor tanár. XXVII. évfolyam. Több arcképpel s a protestáns egyház tiszti névtárával. Ára füzve 50 kr.

FALUSI GAZDA NAPTÁRA 1881. évre. A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára szerkeszti Spornoz Pal. Közleményekkel Oroszi Miklós, Erdélyi Károly, Ébner Sándor, Iby Ferencz, Blaskovics Ödön, Nagy József, Czanyoga Ágost, Gyapai Kornél, ifj. Tiringer Marton, Dömötör Lászlóné s többektől. XVII. évfolyam. Számos ábrával. Ára füzve 80 kr.

BORÁSZATI NAPTÁR 1881. évre. Több szakember közreműködésével szerkesztette Dr. Nyári Ferencz tanár. VIII. évfolyam. Számos ábrával. Ára füzve 80 kr.

EÖTVÖS-NAPTÁR 1881. évre. Tanfériak és tanügybarátok számára, kiadja az „Eötvös-alap” javára a központi gyűjtő bizottság. Szerkeszti György Aladár és Luttenberger Ágost. Közleményekkel Szöllösi Károly, Gelléri Mór, Györy Vilmos, Arany János, Péterfy Sándor, Szász Károly, Márki József s többektől. Több arckép és ábrával. IV. évfolyam. Ára füzve 60 kr.

A MAGYAR NŐK HAZI NAPTÁRA 1881. évre. Szerkeszti Beniczky Irma. XIII. évfolyam. Sok képpel s naplói jegyzetekkel ellátva. Ára füzve 60 kr.

HONVÉD-NAPTÁR az 1881. évre. (Együttal katonai naptár). A magyar nép számára szerkeszti Áldor Imre. XIV. évfolyam. „Szent István keresztelése” (Benczur Gyula festménye után) nagy czim- és a szövegbe nyomott kisebb képpel. Ára füzve 60 kr.

LIDERCZ-NAPTÁR 1881. évre. XX. évfolyam. Tartalmaz büntetések-, csodálatos tünemények-, tündérrégek-, vadász- és utikalandókat stb. számos képpel. Ára füzve 60 kr.

A „NÉP ZÁSLÓJA” naptára 1881. évre. A magyar nép számára szerkeszti Áldor Imre. XIII. évfolyam. „Petőfi Sándor” nagy czimképpel s több kisebb képpel. Ára füzve 40 kr.

KOSSUTH-NAPTÁR 1881. évre. Szerkeszti Honfi Tihámér XI. évfolyam. „Kossuth családja” czimképpel s több kisebb képpel. Ára füzve 40 kr.

A MAGYAR NÉP NAPTÁRA 1881. évre. Képes kalendarium sokféle hasznos és mulattató olvasmányival ellátva. Szerkeszti ifj. Tatár Péter. XXVI. évfolyam. Sok képpel. Ára füzve 30 kr.

NEVESSÜNK! mulattató naptár a gyönyörűséges 1881. esztendőre, megcsinálta vala egy Asztromokus. Számos illusztrációkkal. Ára füzve 40 kr.

UJ FALI NAPTÁR 1881. évre. Egy egész ivára 20 kr.

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-beeskereki e. f. kir. törvényszéknel folyó évi október hó 20-án tartott nyilvános ülésében következő per adattak elő:

Előadó: Stankovits György, kir. törv. bíró.

3990. sz. Tubits Milán és pertársai felpereseknek, Bekvalác szül. Deskö Mária, később Trifunác Mihálné és jelenleg Joannovits Istvánné alperes ellen a kumáni 785. t. j. k. c. 1. sorsz. a. bekebelezett 5000 ft. vételár 12% kamat törlése és járuléka iránti pere.

APRÓSÁGOK.

B-nek beteg a felesége s ő szorgalmasan fogalmazza a halotti jelentést.

— Talán már meghalt? — kérde egy érkező.
— Nem.
— Hát miért e készülődés?
— Mert az ember első meglepetésében mindig rosszul intézkedik.

— Azt hallom, te megelsz? — kérdi a férj komolyan feleségétől.

— Azt mondják neked mások, tehát azt képzik, hogy magad észre nem bírod venni? Hát olyan ostobának tartanak?
A férj meg lett nyugtatva.

X. fiatal korában egy hatvan éves gazdag özvegyet vett nőül. Tíz év múlva meghalt a felesége s akkor megkérte egy harmincz éves kisasszony kezét.

A kisasszony gondolkodott.
— Kosorat ad? — kérde a kéro.
— Nem, de attól félek, hogy nagyon fiatalnak fog találni.

Egy szegény ember sopánkodása:
— Egész életemben nem szivaroztam, mert azt mondták, hogy ez uton sokat lehet meggazdálkodni. Hol van hát az a pénz, amit én a szivarom meggazdálkodtam?

Egy elhíresztelt lángészről beszélnek:
— Óh! X. mindent tud! De azután egyebet se kérdezettek tőle!

Egy fősvény imádsága:
— Add uram, hogy megnyerjem a nagy lutrit; fogadom, hogy felét a szegényeknek fogom adni! Vagy ha meg nem bízol bennem, uram, add ide nekem csak a felét s juttasd másik felét te a szegényeknek!

— Szegény Béla, hogy megjárta?
— Már járta volna meg?
— Meghazasodott.
— Az nem baj.
— De baj az, hogy már is sok új barátja van.

X... asszonyának meghalt a férje.
A szép hölgy, ki meglehetősen kaczer volt, lelki furdalásokat érez:
— Ha tudtam volna, hogy ily korán elhal, inkább vártam volna.

Bella kaczer szépség s sok házas udvarló is forog körül.
— Furesca, hogy a szép Bellának sehogy sem akad parthieja.
— Tudod, férjeket csak talál, de férjet nem.

— Az élet olyan, mint a vasut; az évek az állomások, a halál a kiszálló hely.
— És a mozdonyvezető?
— Az orvosok.
— Ezért van hát oly sok vonatkisziklás.

Egy feleségéről híres férj találkozik egy barátjával, ki új házas.
— Jó napot collega! — mondá, kezét megszorítva.
— Collaga? nem egészen, — felelé az új házas sértődve.

X. képviselőnél egy ur jelenik meg.
— Uram, — szól, — remélem, szerez ön nekem egy rendjelet.
— Mit tett ön?
Uram, én az ön választói közül való vagyok.
— Köszönöm, de miért öhajjt kitüntetéset?
— Hogyan? én évek óta részt veszek az ön tiszteletére rendezett ünnepélyeken, felköszöntöm önt, önre szavazok, azt hiszi uram, ez könnyű dolog s nem méltó az elismerésre?
Ez történt!

Egy hivatalnok, kinek szép neje volt, vacsorára hívta főnökét.
— Bocsánatot kell kérnem, — szölt a szűk körülmények közt levő hivatalnok, — ma péntek van és nóm tökehalat készített.

— Tökehal! Mily pompás, hisz azt nagyon szeretem.
— Ha szereti, legyen szerencsém minden pénteken. Ez időtől a főnök rendes pénteki vendég lett.
— Bocsánatot kell kérnem, — szölt egy nap ismét a hivatalnok, — nóm elfeledett tökehalat csinálni.
— Mily jó, hisz nem szenvedhetem.
Akkor már más nőnek udvarolt a főnök.

9514. sz. k. i. 1880. **Hirdetmény.** (195—2.1)

A szántóföldek, szőlőkertek stb. osztályozásának alapjául szolgáló, N.-Beckerek város minta tereinek kimutatása a kir. becslobiztos által beküldetvén — ezen kimutatás 14 napon át vagyis f. évi **október 19-től november 3-ig** az alszámvevői hivatalban a ház és földtulajdonosok által betekintés czéljából közszemlére kitéve lesz.

Kelt N.-Beckereken, 1880. október 14-én.

Kulifay Lajos,
polgármester.

15,833. sz. ex 1880. (196—1)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegeye inséges községeinek vetőmag buzával leendő ellátása czéljából, a megye törvényhatósági bizottságának 672. ex 1880. sz. alatti kelt határozatához képest ezen leendő pályázati pályázat nyitattik.

Szállítandó leendő:

1. 600 métermázsza buza szaravollai lakosok részére, a szaravollai;
2. 600 métermázsza buza szerb-szent-péteri szerb lakosok részére, a szerb-szent-péteri;
3. 365 métermázsza buza nagy-gáji és úrményházi lakosok részére a stamora-moravitzai;
4. 2769 métermázsza buza szerb-módsi, káptalanfalvi és gaádi lakosok részére, a dettai vasuti;
5. 350 métermázsza buza mellenzei, tarrasi és karlovai lakosok részére, a török-becei;
6. 800 métermázsza buza szakula és leopoldovai lakosok részére, a titeli;
7. 1600 métermázsza buza szanádi és csókai lakosok részére, a török-kanizsai gőzhajó állomáshoz;
8. 800 métermázsza buza oppova és barandai lakosok részére, Pancsovára;
9. és végre 432 métermázsza buza stefanföldi lakosok részére, Nagy-Beckerekre, vagy pedig az 1—9-ig megnevezett községi lakosoknak nagyobb megterhelése nélkül lehetséges szállításra való tekintettel, oly helyre, melyet az ajánlattevő pályázati folyamodványában határozottan megjelöl, alólírott alispán által elfogadtatni fog.

Csak is bányai vagy tiszavidéki egészséges száraz tiszta usance buza fogadtatik el.

A szállításnak ezen alispáni hivataltól veendő felszállítás vételétől számított 8 nap alatt akként kell eszközölni, hogy ezen 8-ik napon a szállított mennyiség a meghatározott helyen a 672/1880. sz. bizottsági határozatban megjelölt bizottságnak tényleg átadassék.

A pályázni óhajtok felhívtnak, hogy írásbeli ajánlataikat folyó évi **október 25-ig** alólírott alispáni hivatalhoz juttassák, hol is a fenti napon reggel 9 órakor szóbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

Minden ajánlatnak tartalmaznia kell a) világos megjelölését annak, hogy az 1—9-ig felsorolt az állományok közül melyikre vonatkozik.

b) a szállítási óhajtott buza mintáját szállítási helyenkint 15 liternyi mennyiségben.

c) végre a szállítási óhajtott buza mennyiség után métermázsánként 1 frt. bántapénzt.

A legelőnyösebb ajánlatot tevő vagy tevőkkel utólag fog a fenti napon szerződés köttetni, addig is azonban ajánlata reá nézve kötelező.

Pályázni és vállalkozni az 1—9-ig felsorolt szállítványokra nézve külön-külön is lehet.

Az írásbeli ajánlatok így czimzendők:

Ajánlat

a 15,833/1880. számú pályázati hirdetés (1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. vagy 9.) pontjához terhelve . . . frt . . . kr. bántapénzzel.

Tekintetes Tallán Béla alispán urnak N.-Beckereken. Nagy-Beckereken, 1880. évi október 12-én.

Alispán hivat. távollétében:

Rónay Jenő,
megyei főjegyző.

5207. sz. 1880. (187—3.2)

Árverési hirdetmény.

A n.-beckereki e. f. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírre tételik, hogy Stojkovits György végrehajthatónak, Milenov Steva hagyatéka végrehajtás szennvedő elleni végrehajtási ügyében a n.-beckereki 677. sz. tjkben A. I. 732. sz. a. foglalt 1600 ft becsült ház, 370 □-önyi épülethely, továbbá ugyanott A. II. 4024, 5435, 5624 és 6734. r. sz. 12 hold föld és szürü beügyelt adóbizonnyal szerint 2667 ft becsértékben, végre ugyanott 160 frtra becsült 9832/c. r. sz. pótszántóból álló ingatlanra az 1880. évi **november 12-ik** napján, délelőtti 10 órakor mint első, és **december 14-ik** napján, délelőtti 10 órakor, mint második határidőben, ezen kir. trvszék telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladani fog, úgy mint:

1-ször. Kikiáltási ár a fennebb kitett becsárak, melyeken alul az első árverés: kor az árverésre kitézett birtok nem fog eladatni.

2-ször. Árverezni kívánók végrehajtható kivételével tartoznak az ingatlan becsárának 10% bántapénz gyanánt készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

3-ször. Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben, és pedig: az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított három nap alatt, a második részletet a vételár felszólítási határnapon minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés napjától számított 8% kamatokkal együtt ezen e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál előre készkötött utalvány alapján a nagy-beckereki m. kir. adó-, mint bírói letéti penztárnál lefizetni. A bántapénz az első részletbe fog beszámíttatni.

Felolós szerkesztő: Létmányi Nándor.

4-szer. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennél fogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik.

5-ször. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

6-ször. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekeltek felek bármelyikének kérelmére, a prts. 459. §-a értelmében vevő vesztélyére és költségére, bántapénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá bocsátatni és csupán egy határidőnek kitézése mellett az előbbi becsárón alul is eladatni fog.

Felhívtnak azok, kik az árverésre kitézett javak iránt tulajdoni vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetnének, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik közzététele napjától számított 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. trvszék telekkönyvi osztályánál nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Végül felszólíttatnak azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen kir. törvényszék székhelyén, vagy annak közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviselőkötök végett helyben megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsek be, ellenkező esetben Szávits Döme helybeli ügyvéd, mint hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.

Kelt a nagy-beckereki e. f. kir. tszék telekkönyvi osztályánál, 1880. évi szeptember hó 15-ik napján tartott ülésében.

2554. sz. k. i. 1880. **Pályázat.** (193—2.1)

Az üresedésbe jött gottlói községi orvosi állomás betöltésére a pályázat kiiratik.

Az 1876. évi XIV. t. cz. 43. és 144. szakaszaihoz képest ezen állomásnak választás útján leendő betöltésére 1880. évi **november 6-án**, d. e. 10 órakor, a gottlói községhezánál fog eszközöltetni.

A rendszeresített orvosi fizetés 400 ft. és a megállapított látogatási díjak.

Felhívtnak végül a pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt folyamodvényaikat a választást megelőző napig alólírottá nyujtsák be.

Kelt Perjámoson, 1880. évi október 10-én.

Nikolits Bogdán,
szolgabíró.

2554. sz. k. i. 1880. **Pályázat.** (194—3.1)

Az üresedésbe jött Bogáros községi orvosi állomás betöltésére a pályázat kiiratik.

Az 1876. évi XIV. t. cz. 43. és 144. szakaszaihoz képest ezen állomásnak választás útján leendő betöltésére 1880. évi **november 9-én**, d. e. 10 órakor Bogáros községhezánál fog eszközöltetni.

A rendszeresített orvosi fizetés évi 400 ft. és a megállapított látogatási díjak.

Felhívtnak végül a pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt folyamodvényaikat a választást megelőző napig alólírottá nyujtsák be.

Kelt Perjámoson, 1880. évi október 10-én.

Nikolics Bogdán,
szolgabíró.

2571. sz. k. i. 1880. **Pályázat.** (192—3.1)

Az üresedésbe jött szaravollai szülésznői állomás betöltésére a pályázat kiiratik.

Az 1876. évi XIV. t. cz. 147. szakaszához képest ezen állomásnak választás útján leendő betöltésére 1880. évi **november 22-én**, d. e. 10 órakor a szaravollai községhezánál fog eszközöltetni.

A rendszeresített szülésznői fizetés 90 ft. o. é. és a megállapított látogatási díjak.

Felhívtnak végül a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt folyamodvényaikat a választást megelőző napig alólírottá nyujtsák be.

Kelt Perjámoson, 1880. évi október 11-én.

Nikolics Bogdán,
szolgabíró.

2686. sz. k. i. 1880. **Pályázat.** (197—3.1)

Bassahid községében lemondás folytán a községi szülésznői állomás üresedésbe jöven, arra a pályázat ezen nappal iratik ki, miszerint ezen állomás folyó évi **november 11-én** d. e. 10 órakor fog Bassahid községhezánál választás útján betöltetni.

Ezen állomással 90 ft. évi fizetés és a szülési esetknél megállapított díjjak vannak összekötve.

Felhívtnak ennél fogva mindazon okleveles szülésznők, kik ezen állomásra pályázni szándékoznak, miszerint kiténtetésével annak, hogy a szerb nyelvet bírják kellőleg felszerelt folyamodvényaikat a választást megelőző napig, azaz f. é. november 10-ig ezen szolgabíróságnál benyujtsák.

Nagy-Kikindán, 1880. évi október 11-én.

Krsztonosics Jenő,
szolgabíró.

2222. sz. k. i. 1880. **Pályázat.** (188—3.2)

A lemondás folytán üresedésbe jött jánosföldi községi orvosi állomásnak betöltésére ezen pályázat nyitattik, s a választás határidejéül folyó évi **november hó 7-ik** napjának d. e. 10 órája Jánosföld községhezánál kiténtetik.

Ezen állomással évi 600 frtnyi fizetés, és minden egyes látogatásért nappal 40 kr. éjjel 1 frtnyi díj van összekötve. Szegények ingyen látogatandók.

Felhívtnak tehát a pályázni szándékozők, hogy az 1876. évi XIV. t. cz. 43. illetve 143. §-sok szabványai szerint felszerelt pályázati folyamodvényaikat a választást megelőző napig az alólírt szolgabíróságnál benyujtsák.

Kelt Párdányban, 1880. évi október hó 4-én.

Hertelendy Imre,
szolgabíró.

1728. sz. k. i. 1880. **Pályázat.** (189—3.2)

Miután a lemondás folytán üresedésbe jött szerb- és magyar-íttebe körorvosi állomás f. évi augusztus hó 25-én kiténtett választás útján leendő betöltése pályázók hiányában eredménytelen maradt, ezennel eme körorvosi állomásnak betöltésére újabb pályázat nyitattik, és Szerb-Ittebe községhezánál megtartandó választás határidejéül f. évi **november 14-ik** napjának d. e. 10 órája kiténtetik.

Ezen körorvosi állomással a szövetkezett községek részéről 500 frtnyi évi fizetés, és azon kívül a nappali 50 kr. és éjjeli látogatásért 1 frtnyi megállapított díjnak élvezete van összekötve.

Felhívtnak tehát az ezen állomás elnyeréséért pályázni szándékozők, hogy az 1876. évi XIV. törv. cz. 43. illetve 143. §-ai értelmében felszerelt folyamodvényaikat a választást megelőző napig ezen szolgabíróságnál benyujtsák.

Kelt Párdányban, 1880. évi október hó 4-én.

Hertelendy Imre,
szolgabíró.

2377. sz. k. i. 1880. **Pályázat.** (190—3.2)

Az üresedésben lévő szerb-szent-mártoni, dinnyási csebzai, és ivándai községi szülésznői állomások betöltésére ezen pályázat nyitattik.

Ezen szülésznői állomások következő évi fizetéssel és pedig:

- a szerb-szt.-mártoni évi 90 frtal.
- a dinnyási " 90 "
- a csebzai " 120 "
- az ivándai " 60 "

és a községi képviselő testületek által minden szülési esetről való segély nyujtásért külön megállapított díjakkal vannak öszve kötve.

A választások pedig következő sorrendben fognak megtartatni, még pedig:

Szerb-Szt.-Mártonban f. évi **november 9-én** d. e. 10 órakor, Dinnyáson ugyan az nap d. u. 3 órakor, Csebzán **november 10-én** d. e. 10 órakor és Ivándán ugyan az nap. d. u. 3 órakor mindig a község házánál.

Felhívtnak tehát az ezen állomások elnyeréséért pályázni szándékozők, hogy folyamodvényaikat az 1876-ik évi XIV-ik t. cz. 50. és 51. §-ai értelmében kellőképpen felszerelve az alólírt szolgabíróságnál legkésőbb folyó évi **november hó 8-ig** benyujtsák.

Kelt Párdányban a szolgabíróságnál 1880. okt. 4-én.

Szolgabíró úr hiv. távollétében:

Bubalovics János,
tb. szolgabíró.

4444. sz. k. **Pályázat.** (185—3.3)

Az 1876. évi XIV. t. cz. értelmében szervezett s évi 500 frttal javadalmazott Szt.-Hubert székhelyű, Szt.-Hubert, Charleville Szoultouri körorvosi állomásnak választás útján leendő betöltésére a haráridő e. f. évi **október hó 27-én**, **reggeli 10 órára** Szt.-Hubert községe községhezánál ezen nappal kiténtetik.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állomásra pályázni óhajtanak, hogy a fenterített törvcz. 143 §-a értelmében felszerelt kérvényeiket nálam a választást megelőzőleg benyujtsák.

Zombolyán, 1880. évi szeptember 30-án.

Belicska Béni,
szolgabíró.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH

Budapest.

A közlegő időnyre ezen nappal ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat, **malmok, szecsavágók, repázók** s egyéb gépek beszerzésére s egyidejűleg bátrak vagyunk ez alkalmat felhasználva, a nagyérdemű gazdaközönséget arra figyelmeztetni, hogy a f. évi szeptember hó 19-től 22-ig **Békés-Csabán** megtartott gazdasági gépkiallítás és gépversenynél, gépeinknek hasonlíthatatlanul kitűnő szerkezete és szabatos munkája a bíráló bizottság által **7 drb ezüst-éremmel** lett kiténtetve és pedig:

- az egyetlen nagy ezüst éremmel szállítható 4 fogatú tisztító szerkezet- és szákoló készülékkel ellátott **járgány cseplőgépünk**; — a legnagyobb kiténtetés egy nagy éremmel **VRSI** jegyű **3 vasu ekék**; — az egyedül e célra kiténtett ezüst érmekkel pedig **konkoly választó gépeink** (Trieurók), **szecsavágóink**, **rögtörők**, **repázóink** stb. Gőzgépek a kiállításból egyáltalán ki voltak zárva.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH,
(184—8.3) Budapest, váci körút 80. sz.